

Žene su samo dobacivale užurbane pozdrave trčeći u polja u prekidima između pljuskova.

Ali on je pokušao da razume, i čak je od toga napravio lekciju. „U radu je dostojanstvo”, rekao je deci. Naterao ih je da još vatrenije pevaju:

*Krave su bogatstvo
Rad je bogatstvo
Koze su bogatstvo
Rad je bogatstvo
Žito je bogatstvo
Rad je bogatstvo
Novac je bogatstvo
Rad je bogatstvo
Bog je svemogućić davalac
Bog donosilac kiše!*

Kroz nekoliko meseci osećao je kao da je Ilmorog njegovo lično vlasništvo; on je bio feudalna glava velike kuće, ili veliki mbari gospodar koji nadgleda svoje imanje – ali bez muke gospodara oko dobitka ili gubitka – zbog izgubljenih koza ili jarića tek došlih na svet. Kada su došle kiše i kada je seme isključalo, i kada se, u junu, pojavilo cveće, osećao se kao da je ceo Ilmorog obukao široku cvetnu haljinu da pozdravi svog gospodara i gazdu.

Odveo je decu u polje da proučavaju prirodu, kako je on to shvatio. Brao je cveće i učio ih nazivima pojedinih delova: tučak, polen, latice. Govorio im je malo o oplodavanju. Jedno dete je povikalo: „Pogledajte! Cvet sa krvavim laticama.”

To je bio usamljeni crveni cvet pasulja na polju gde je preovladavalo cveće bele, plave i ljubičaste boje. Ma kako da ste ga gledali, izgledalo je kao da u njemu teče krv. Munira se sagnuo i ubrao ga drhtavom rukom. Mora da je to bilo zbog igre svetlosti, jer sada je bio samo crveni cvet.

„Ne postoji boja koja se zove krv. Ono što si mislio, to je crvena boja. Vidiš? Morate naučiti nazive sedam duginih boja. Cvetovi su

različitih vrsta i raznih boja. Sada neka svako od vas ubere cvet... Izbrojte latice i tučkove i pokažite mi polen...”

„Našao sam još jedan. Krvave latice... Mislim crvene... Nema tučka... nema ničeg.”

Prišao mu je, a deca su ih okružila.

„Ne, nisi u pravu”, rekao je uzimajući cvet. „To čak nije ni crvena boja... nema čak ni punoću boje kao onaj prethodni. Ovaj je žučkasto-crven. Kažeš da unutra nema ništa. Pogledaj stabljiku sa koje si ga ubrao. Vidiš li nešto?”

„Da!”, povikali su dečaci. „Evo ga crv – zeleni crv sa nekoliko ruku i nogu.”

„Tačno. To je cvet koji je pojeo crv... On ne može da donese plod. Zato moramo uvek ubijati crve... Cvet može postati te boje ukoliko mu je uskraćena svetlost.”

Bio je zadovoljan sobom. Ali tada su deca počela da postavljaju nezgodna pitanja. Zašto stvari jedu jedna drugu? Zašto pojedeni ne može i sam da pojede? Zašto to Bog dozvoljava? On se nikada nije zamario takvom vrstom pitanja, i da bi ih učitkao, rekao im je da je to jednostavno zakon prirode. Šta je to zakon? Šta je to priroda? Da li je to čovek? Da li je to Bog? Zakon je prosto zakon, a priroda je priroda. A čovek i Bog? „Deco”, rekao je, „vreme je za pauzu.”

Čovek... zakon... Bog... priroda – nikada nije duboko razmišljao o tim stvarima, i zakleo se da decu više nikada neće voditi u polje. Zatvoren u četiri zida bio je uzvišeni gospodin koji je širio znanje usredsređenim licima koja su ga gledala. Tamo je mogao da izbegne da bude uvučen... Ali napolju, izvan zidova, osećao se nesigurnim. Prošetao je do žbuna skacije i počeo da lomi vrhove trnja. Setio se da su njegove prve nevolje počele zato što je decu izvodio napolje. Kako ga je Njakinjua preplašila! I na tu pomisao instinktivno je pogledao na mesto gde je nekad stajala i ispitivala ga o gradu i damama na visokim petama.

Nekoliko trenutaka Munirino srce nije kucalo; jedva je mogao da veruje svojim očima. Napustila je seosku stazu i krenula prema njemu. Kitenge haljina svetlih tonova labavo vezana na glavi bogato joj je padala na ramena tako da joj je lice bilo napola skriveno od sunca.

„Jeste li dobro, Mvalimu?”, smelo je upitala. Njen glas je imao izveštačenu treptavu čistotu; ton mu je bio bogat i prijatan. U nje-